

Dk. Ted Hildebrandt, Historia ya OT, Lit. na Theolojia, Mhadhara wa 7

© 2020, Dk. Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Ted Hildebrand katika Historia ya Agano la Kale, Fasihi na Theolojia, Mhadhara wa 7 juu ya Mwanzo 3, Kuanguka na Mwanzo sura ya 4 juu ya hadithi ya Kaini na Abeli.

A. Kagua na Kuchungulia [0:00-1:46]

Kwa wiki ijayo nyinyi mnaangalia kitabu cha Mambo ya Walawi ambacho kitakuwa kazi kwako. Kuna makala mbili sasa. Nyenzo hizi zote ziko kwenye wavuti kama kawaida, nenda tu kwenye wavuti na nakala mbili zipo. Kuna usomaji katika kitabu cha Dk. Wilson *Baba yetu Ibrahimu* na makala hizo mbili na kisha uchague sura katika Mambo ya Walawi. Nilichagua zile ambazo nadhani zitakuwa za maana zaidi kwako kutoka kwa kitabu cha Mambo ya Walawi. Wiki ijayo tutakuwa tukimaliza kukariri Zaburi 23 "Bwana ndiye mchungaji wangu." Kwa hivyo hiyo inakuja.

Tunataka kuruka tena, na ninataka kutoka nje ya Bustani ya Edeni. Mgeni anakuja hapa na nilifikiri ingekuwa nzuri sana ikiwa tungekuwa na Ibrahimu akitembea katika nchi ya Palestina. Anauliza uko wapi kwenye kozi hiyo, na unasema, "Kweli ulikuwa bado katika bustani ya Edeni," na kwa hivyo tutajaribu kufanyia kazi hilo. Mara ya mwisho tulizungumza juu ya nyoka na nyoka wakisema ukweli kwa mwanamke lakini bado wakidanganya kwa wakati mmoja. Pia, tulizungumza juu ya udanganyifu na ujanja wa nyoka. Tulibaini kimsingi kwamba nyoka alisema kwamba watakuwa zaidi kama Mungu. Mungu mwenyewe katika sura ya 3.22 anasema kwamba, "Sasa mtu [wanadamu], amekuwa kama sisi akijua mema na mabaya." Kwa hivyo inaonekana Shetani alikuwa sahihi katika uchambuzi huo.

B. Mti wa Ujuzi wa Mema na Mabaya: Mungu, sisi na uovu [1:47-5:25]

Ninachotaka kufanya leo ni kuuliza: Adamu na Hawa walikuwaje zaidi kama Mungu kwa kula tunda la mti wa ujuzi wa mema na mabaya? Ninataka kufanya kazi kwanza kabisa na hii: unajua tofauti kati ya maarifa ya lengo na maarifa ya kibinafsi? Maarifa ya lengo ni ujuzi wa mema nje yako. Maarifa ya kibinafsi ni ujuzi wa mema

ndani yako (maana ya kibinafsi ndani yako). Kuna lengo - nje, na la kibinafsi - ndani. Je, Mungu alikuwa na ujuzi wa mema nje ya yeye mwenyewe? Aliangalia uumbaji wote na akatangaza kuwa ni nzuri (*TOV*) na baada ya kukamilika kwake *tov me'od* Nzuri sana. Kwa hivyo kulikuwa na nzuri, nje yake mwenyewe. Ninataka kukiri kwamba Mungu ana ujuzi wa mema nje ya yeye mwenyewe. Je, Mungu ana maarifa ya kibinafsi ndani yake? Ndiyo. Je, Mungu anajua maovu? Ikiwa Mungu hajui uovu wowote, basi yeye ni mjinga. Mungu si mjinga. Mungu anajua uovu, lakini ni ndani ya Mungu au nje ya yeye mwenyewe? Sasa, je, anapata uovu ndani yake? Hapana, tunasema Mungu ni mkamilifu, mwema, mwenye haki, na mtakatifu - kwa hivyo, hapana. Kwa hivyo huo ndio muundo wa maarifa ambao nilitaka kuangalia na Mungu. Sasa hebu tuwaangalie Adamu na Hawa kabla hawajajaribiwa. Je, Adamu na Hawa walikuwa na ujuzi wa mema nje yao wenyewe kabla ya anguko? Adamu na Hawa walikuwa na ujuzi wa kusudi wa mema nje yao wenyewe. Je, Adamu na Hawa walijua wema ndani yao kabla ya anguko? Ndiyo, walijua Mungu alikuwa amewafanya wema, na kwa hivyo walikuwa na ujuzi wa kibinafsi wa mema. Kabla ya majaribu, je, walijua uovu kwa njia yoyote? La. Kwa hivyo ni kama Mungu au tofauti na Mungu kwa wakati huu? Wao ni tofauti na Mungu kwa sababu hawana uzoefu wa nje wa uovu. Katika hatua ya majaribu, hii ni kabla ya kushiriki, wakati Shetani anasema "Hei, kula matunda." Wanapata ujuzi wa kusudi wa uovu nje yao wenyewe. Wanaipata katika nyoka. Kwa wakati huu, je, wakawa zaidi kama Mungu? Hapa kuna uwongo, kwa sababu sio tu kwamba walipata maarifa haya ya kusudi, lakini pia walipokula matunda, walipata nini? Ujuzi wa kibinafsi wa uovu. Je, huu ndio uwongo? Ndiyo. Nyoka/Shetani huwafanya washiriki katika uovu. Kwa hivyo, kwa maana moja, walienda zaidi ya mahali ambapo Mungu alikuwa katika suala la ushiriki wao na uovu? Ndiyo. Wanakuwa kama Mungu kujua mema na mabaya kwa wakati huu, lakini shida ni kwamba wanaenda zaidi ya Mungu na kushiriki katika uovu. Kwa hivyo, hiyo ni njia moja ya kuangalia hii.

C. Mchakato wa Majaribu [5:26-8:19]

Ninataka kutembea kupitia mchakato wa majaribu na kufanya hivi haraka. Katika Mwanzo 3.6 inasema hivi, "Basi nyoka alikuwa mjanja zaidi kuliko wanyama wote wa

porini ambao Bwana Mungu alikuwa ameumba. Mwanamke akamwambia nyoka, "Tunaweza kula matunda yoyote ya mti wa bustani, lakini Mungu alisema kwamba tusile matunda ya mti katikati ya bustani." Akishuka hadi mstari wa 5 Nyoka anasema, "Lakini Mungu anajua ya kuwa mtakapokula, ya kuwa macho yenu yatafunguliwa, nanyi mtakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya." Huu ndio mchakato wa majaribu. Hebu tuichambue. "Mwanamke alipoona matunda ya mti yalikuwa mazuri kwa chakula." Nataka kuiita hiyo ilikuwa "tamaa ya mwili." Ninachotaka kufanya ni kulinganisha mistari hii miwili. 1 Yohana 2.16, "Yote yaliyomo ulimwenguni - tamaa ya mwili, tamaa ya macho na kiburi cha uzima" inaorodhesha mambo hayo matatu. Inaorodhesha mambo matatu na mambo matatu yale yale ambayo yako katika 1 Yohana 2.16 yanafaa hapa katika Mwanzo 3. Kwanza, kuna tamaa ya mwili: ni nzuri kwa chakula. "Tamaa ya macho," Biblia inasema, "ilipendeza macho." Matunda yalionekana mazuri sana. Kisha kiburi cha maisha kinaingia na, angalia hii, hutumiwa "kwa kupata hekima." Ilikuwa matunda ya kupata hekima. Ni wangapi kati yenu wangelipa kwa hiyo? Unakula matunda na unakuwa na hekima. Ingekuokoa kutoka kwa kwenda chuo kikuu. Unaweza kwenda kwenye ukumbi wa kulia na kula matunda na utakuwa na busara. Kuna uhusiano wa hekima na tunda hili. Kuna motifu nyingi za hekima katika Mwanzo 3. Kwa hivyo mfano huo huo basi unapatikana katika mchakato wa 1 Yohana 2 wa majaribu: tamaa ya mwili, tamaa ya macho, na kiburi cha maisha kama katika majaribu na nyoka katika Mwanzo 3. Sasa nini kinatokea? Shida ya mwanamume, ni tofauti na ya mwanamke? Shetani anazungumza naye moja kwa moja; Anazungumza na nyoka. Shida ya Adamu, nataka kupendekeza, ni tofauti. Ni kitu gani pekee ambacho Adamu amewahi kupata ambacho anajua sio kizuri? Adamu amepata uzoefu "sio mzuri." "Si vizuri kwa mwanadamu kuwa peke yake." Alijua hilo? Ndiyo. Alikuwa na uzoefu huo na ndio sababu Hawa aliumbwa. Sasa anakabiliwa na nini? Jaribu la Adamu ni tofauti kwa sababu Adamu sasa anakabiliwa na ukweli kwamba Hawa amekula tunda hilo. Ikiwa Adamu anasema, "Hapana, sitaki matunda," yeye ni nini tena? Sasa yuko peke yake tena, peke yake. Alikuwa amekula tunda hilo na ameshiriki katika uovu, kwa hivyo jaribu la Adamu ni tofauti. Hata hivyo, anampa tunda hilo na Adamu anakula. Kwa hivyo sasa ni

sawa, lakini bado wanajaribiwa tofauti.

D. Matokeo ya Kuanguka [8:20-18:10]

Sasa hapa kuna matokeo ya kuanguka. Je, kuna matokeo kwa matendo na uchaguzi wa binadamu? Ni nini kinacholeta tofauti kati ya mtoto wa miaka kumi na sita na mtoto wa miaka ishirini na miwili? Acha nimtumie mwanangu. Kuna tofauti gani kati ya mwanangu alipokuwa na umri wa miaka kumi na sita na akiwa na umri wa miaka ishirini na mbili? Akiwa na umri wa miaka 16, alifikiri kwamba angeweza kufanya mambo maishani na kwamba hakutakuwa na matokeo? Kijana hufanya mambo na kufikiria, "Ninaweza kuifanya na ninaweza kuepukana nayo" au "hakutakuwa na matokeo" au "Ninaweza kushinda matokeo." Kwa hivyo, akiwa na miaka kumi na sita, alifikiri hakukuwa na matokeo. Kwa upande wake, alijiunga na Majini, kwa hasira ya mama yake na yangu, na akaenda Afghanistan na amekuwa Iraq. Mmoja wa marafiki zake alipigwa risasi na kufa; mwingine alipigwa risasi shingoni. Walikuwa marafiki wazuri. Rafiki yake yuko kwenye YouTube kweli. Alinusurika risasi shingoni na ana kiraka na tulimwona akikimbilia helikopta ya Medivac. Alinusurika kupigwa risasi shingoni. Ilikosa ateri kwa karibu milimita. Mwanangu alipokuwa na umri wa miaka kumi na sita hakufa, angeweza kufanya chochote bila matokeo. Akiwa na umri wa miaka ishirini na mbili, je, sasa anajua vifo ni nini na kwamba anaweza kufa? Ndiyo, anafanya. Je, hiyo inabadilisha jinsi anavyoangalia maisha? Ndio, kwa sababu sasa anaelewa hili: kitendo na matokeo. Je, vitendo vinahusishwa na matokeo? Je, hiyo ndiyo tofauti kati ya mtu ambaye ana umri wa miaka kumi na sita na sasa, kwa upande wake, ishirini na mbili? Ingawa ninapozungumza naye ninahisi kama ninazungumza na mzee mwenye umri wa miaka ishirini na mbili, inasikitisha sana, kwa sababu ameona mengi ya maisha, sana.

Kwa hivyo ninachopendekeza hapa ni kwamba uhusiano huu kati ya tendo na matokeo ni mkubwa sana katika Maandiko. Kwa njia, hatutafanya mengi na kitabu cha Mithali lakini ikiwa ningefanya muhtasari wa kitabu kizima cha Mithali, Mithali kwa kiasi kikubwa inamwambia kijana kwamba vitendo na tabia zinahusishwa na matokeo. Vitendo na tabia husababisha matokeo. Kwa hivyo tunaona dhana hii sasa. Kuna

matokeo. Adamu na Hawa wanatenda dhambi, ni watu wazima, na kuna matokeo. Kinachotokea hapa ni kwamba kuna matokeo kati ya Mungu na mwanadamu. Mwanadamu huenda mafichoni. Anajificha wapi? Anajificha kwenye vichaka. Kwa hivyo Mungu anakuja akitembea, na kuuliza, "Uko wapi?" Wakajibu, "Nilikusikia ukitembea stanini na nikaogopa." Angalia jibu la mwanadamu kwa Mungu sasa ni la hofu. Lakini kumbuka hofu ya Mungu ni nini? Sasa unasema, "Lakini hofu haimaanishi hofu." Kweli? Je, hiyo ni kweli? Kwa hivyo tunapaswa kuwa na majadiliano makubwa juu ya maana ya kumcha Mungu. Hiyo inakuja. Lakini hapa mwanadamu amejificha kwa hofu na aibu. Kwa hivyo kinachotokea ni kwamba anasema, "Nilijificha kwa sababu nilikuwa uchi." Mungu akasema, "Ni nani aliyekuambia kuwa uko uchi? Je, umekula matunda ya mti ambao nilikuamuru usile?" Mtu huyo anasema kwa ujasiri, "Nilifanya hivyo. Ilikuwa mimi. Usimlaumu. Ilikuwa mbaya. Ninastahili kufa, usimlaumu." Hapana, sawa, huyu ndiye mtu wa kwanza, anaenda, angalia hii ni ya kusikitisha sana, mtu huyo akamwambia Mungu - "mwanamke uliyemweka hapa pamoja nami alinipa tunda na nikala matunda ya mti." Kwa hivyo Mungu anafanya nini? "Bwana anamwambia yule mwanamke, 'Umefanya nini hivi?'" Na yule mwanamke anasema, "Sio mimi, sio mimi, alikuwa nyoka!" Kwa hivyo basi Mungu anaenda, "Nyoka, wacha tuanze na wewe." Kwa hivyo Mungu huhama kutoka kwa mwanamume kwenda kwa mwanamke na mwishowe kwa nyoka. Nyoka kisha anapata laana ya kwanza. Acha nirudi kumaliza hii sasa. Ulichonacho sasa ni utangano kati ya Mungu na watu wake. Mungu pamoja na watu wake ni dhana hii hapa. Unajua neno hili linamaanisha nini? "Imanueli." Unaona neno "El" mwishoni, linamaanisha "Mungu" kwa Kiebrania. Imanueli inamaanisha "Mungu pamoja nasi." Kinachotokea ni kwamba Mungu yuko pamoja nao kwenye bustani akitembea nao na kuzungumza nao. Mungu yuko pamoja na watu wake, lakini sasa kwa kuwa wametenda dhambi kuna utangano ambapo wanadamu hujificha. Kwa hivyo nini kinatokea? Kile utakachopata katika Maandiko ni, Mungu sasa anaenda kwa absconditus. Kwa maneno mengine, kuna Mungu aliyefichwa sasa badala ya Mungu aliye pamoja nawe katika bustani. Sasa, Mungu amefichwa. Mwanadamu alijificha kutoka kwake. Kuna mtu yeyote

anayekumbuka, wakati nyinyi mnasoma Kutoka, je, watu wanamwona Mungu juu ya mlima na mlima unatetemeka kwenye Mlima Sinai, watu ni nini? Je, wanasema, "Mungu jionyeshe mwenyewe," au wanasema, "Hiyo inatosha, rudi nyuma." Kwa hivyo Mungu kimsingi ameingia katika hali hii ya absconditus au iliyofichwa karibu na wanadamu. Kwa njia, Maandiko mengine hufanya nini? Je, Biblia iliyobaki kutoka Mwanzo 1-3 inatuambia jinsi Mungu anavyorudi kuwa na watu wake? Yesu basi, "Ataitwa Yesu kwa sababu atawaokoa watu wake katika dhambi zake." Na anaitwa nini? "Imanueli" - Mungu pamoja nasi. Kisha Yesu anarudi, sasa Roho anakaa ndani yetu. Hatimaye, Kristo anarudi na kutukusanya ili tuwe pamoja naye: "na kwa hivyo tutakuwa pamoja na Bwana milele."

Kwa hivyo hatimaye Maandiko yote, yote yanaelekeza mbele kwa wakati ambapo wanadamu watarudi kuwa na Mungu. Mungu anafanya kazi kwa ukamilifu maelezo ya kile kilichotokea katika Mwanzo 3. Ni nini kilitokea katika Mwanzo 3? Sehemu iliyobaki ya Biblia ni kazi hii kubwa ya ukombozi ya Mungu ambayo kwayo Mungu huwakomboa watu wake. Anakuja kwenye Hema. Anakaa wapi? Unasema, "Hildebrandt, uliruka sura hizo za hema kwa hivyo hatukuisoma." Katika hema Mungu anakaa katikati ya watu wake. Wakati Sulemani anajenga hekalu, nini kinatokea? Utukufu wa shekinah, "wingu la utukufu," unashuka na Mungu anakaa na watu wake. Pamoja na Yesu sasa tuna Mungu katika mwili na watu wake. Kwa hivyo Maandiko mengine yatakuwa huyu Mungu absconditus, aliyefichwa, kuwa Imanueli - Mungu pamoja na watu wake tena. Hii inatuvuta hatimaye kuwa na Mungu milele na milele. Je, Bustani ya Edeni inaanza Biblia, lakini je, bustani ya Edeni pia inamaliza Biblia ambapo tunarudi tena katika uwepo wa Mungu mwishowe? Je, hilo ndilo tumaini kubwa? Je, Wakristo ni watu wenye matumaini? "Ah, kila kitu kinaenda vibaya ulimwenguni na mahali hapa palipuka." Swali: je, watu wa Kikristo wana matumaini? Ndiyo, kwa sababu tunatazamia siku ambayo tutaishi na Mungu milele na Bustani ya Edeni itapitiwa tena.

Nini kingine kinatokea hapa? Je, wanadamu wanaathiriwa na dhambi? Tunajua kwamba wanadamu hufa. Biblia inasema nini: "mshahara wa dhambi ni mauti." Kwa hivyo kutoka kwa dhambi za bustani wanadamu hufa. Je, ni aina ya wanadamu tu

ambayo imeathiriwa na kuanguka katika dhambi? Biblia inasema, "Hapana, maumbile yote, viumbe vyote," Warumi 8.22, inasema "viumbe vyote vinaugua siku ijayo ya ukombozi." Uumbaji wenyewe unaugua ukingojea tendo hili kubwa la ukombozi la Mungu litokee. Uumbaji unauguaje? Una njaa, tsunami, matetemeko ya ardhi, tauni, magonjwa, saratani na mambo haya yote mabaya yanayotokea. Asili yenyewe inangojea siku inayokuja ambapo mambo yatarekebishwa. Je, baadhi yenu mmetambua jinsi mambo yalivyoharibika duniani na mmetambua hamu ya mambo kufanywa sawa? Siku moja jambo hili litafanywa sawa na litakuwa na maana. Mambo yote ambayo ni mabaya yatarekebishwa na tunatamani hilo na sisi, pamoja na uumbaji, tunaugua kwa hilo. Hivyo ndivyo mstari huu unazungumzia katika Warumi: "viumbe vyote vinaugua, wakingojea siku hiyo ijayo ya ukombozi."

Ni nini hufanyika kwa watu kwa kadiri ya miili yetu? Wanatoka mavumbini na kisha kurudi kwenye kifo. "Kutoka mavumbini wewe ni, mavumbini utarudi." Kuna ushuru unaolipwa katika mwili. Kwa njia, wakati Yesu anafufuka kutoka kwa wafu, je, roho yake tu inafufuka kutoka kwa wafu? Au, anainuka mwili na yote? Anainuka mwilini kama inavyohibitishwa na "weka kidole chako upande wangu" na kadhalika na kadhalika. Je, mwili wetu huinuliwa? Ndiyo. Tumefufuliwa kutoka kwa wafu, pamoja na mwili wetu, sisi sote. Mwanamume na mwanamke wana migogoro na lawama. Mwanaume huanza kumlaumu mwanamke, mwanamke anamlaumu mwanamume, lakini katika muktadha huu mwanamume anamlaumu mwanamke. Je, Adam ni mtu asimama? Hapana, mwanadada huyo anamlaumu mkewe. Hiyo ni hatua nzuri, nimefanya mara nyingi. Simlaumu mtu huyo (kwa kweli ninafanya). Kwa hivyo harakati ni moja ya migogoro na lawama. Ninataka kukuza mada hii kwa kuja kwenye mlango wa nyuma.

E. Laana za Mwanzo 3: laana ya Nyoka [18:11-23:30]

Kwa hivyo wacha tupitie laana. Tutaanza na nyoka na kufanya kazi kutoka hapo hadi kwa mwanamke. Mungu anafanya nini? Adamu anamlaumu mwanamke na mwanamke anamlaumu nyoka. Mungu anaanza na nyoka na kisha kurudi kwa mwanamke na hatimaye kurudi kwa mwanamume. Nyoka anakuja na Mungu anamwambia katika sura ya 3.14, "Mungu akamwambia nyoka, Kwa sababu umefanya

hivi, umelaaniwa juu yako kuliko mifugo yote na wanyama wote wa porini; utatambaa juu ya tumbo lako na kula vumbi." Kwa njia, kuna mchezo juu ya neno hili "vumbi"? Jina la Adamu ni nani? Anaitwa *Adamu* Kwa sababu amechukuliwa kutoka kwa *adamah* [vumbi]. Kwa hivyo jina lake ni "Dusty." Nyoka anakula nini? Mavumbi. Je, kuna mchezo kwenye vumbi hili? Je, Adam/Dusty atarudi kwenye vumbi? Huo ni kifo chake. Kwa hivyo kuna mzunguko unaoendelea. Kusema kweli kwako lilikuwa jina la Adamu kweli "Adamu?" Unatambua jina la Adamu halikuwa na uhakika kama nilivyosimama hapa. Jina la Hawa halikuwa Hawa. Lugha ya Kiebrania haikuwepo kabla ya 2000 KK Kwa hivyo jina la Adamu lingekuwa katika lugha nyingine. Lakini jina lake bado lingemaanisha "Vumbi." Maana ya jina labda ilikuwa bado ile ile, lakini lugha ya Kiebrania haikuwepo kabla ya 2000 KK. Kwa hivyo unapaswa kuwa mwangalifu. Je, jina la mtu huyo ni Peter kweli au ni kitu kingine unapoenda kati ya lugha.

Jina la Yesu lilitamkwaje? Jina la Yesu hutamkwa *Yehsus* kwa Kigiriki. Sasa jina la Yesu kwa Kiebrania litakuwa, angalia ikiwa unatambua jina hili: "Yoshua." Jina lake lilikuwa *Yehoshua*, unaweza kumsikia Joshua. Inamaanisha "Yehova anaokoa." Anaitwa "Yesu kwa sababu atawaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao." Inachukua maana ya jina lake, ingawa ni Yoshua, na inakuja kwa Kigiriki kama "Yehsus." Kwa hivyo kuna mabadiliko ya jina kati ya lugha.

Hebu turudi kwa nyoka. Nyoka hula vumbi. Mwanzo 3.15 ni mojawapo ya mistari muhimu sana katika Biblia. Huu ni mstari muhimu sana. Baadhi ya mabishano juu ya tarehe na umri wa dunia, kama unavyotambua, maswali haya sio muhimu sana kwa sababu Biblia haisemi kweli. Lakini Mwanzo 3.15 inasema mambo ya kupendeza sana. Mungu anasema, kwa nyoka, "Sawa, nyoka, utatembea juu ya tumbo lako na kula vumbi." Pia inasema, "Nitaweka uadui kati yako na yule mwanamke, kati ya uzao wako na wake. Yeye [huyu ni nani "yeye"?] atakuponda kichwa chako." Nani ataponda kichwa cha nyoka? Usiende kwa Yesu bado. Ni nani katika muktadha hapa "yeye" huyu katika muktadha huu? Ni uzao wa mwanamke. "Nitaweka uadui kati yako na mwanamke kati ya uzao wako," wana wa Shetani, na uzao wa yule mwanamke. Uzao wa

mwanamke utakuponda kichwa chako, na nyoka atapiga kisigino chake. Kwa hivyo, kile ulicho nacho katika kifungu hiki ni hii "proto-evangelium." Proto inamaanisha "kwanza." Kwa hivyo proto-evangelium inamaanisha "injili ya kwanza." Kwa hivyo kile Mungu anasema katika laana hii ya kwanza juu ya Shetani na nyoka, anasema itakuwa kupitia uzao wa mwanamke na uzao wa nyoka kwamba kutakuwa na uadui, kutakuwa na mzozo huko. Uzao wa mwanamke, mmoja wa wazao wa mwanamke ataponda kichwa cha nyoka. Ni nani anayekuja kuponda kichwa cha nyoka. Itakuwa Yesu atakayefanya hivi. Watu wengine huchukulia hii, kama mimi, kama ujumbe wa kwanza wa injili kusema kwamba kupitia mwanamke huyu, tumaini ni kwamba nyoka atashindwa, kwamba uzao wa Shetani utashindwa. Itakuwa kupitia mbegu ya mwanamke kwamba hii itatokea. Hii inamaanisha basi kuna matumaini. Kuanzia laana ya kwanza, kuna matumaini kwamba Shetani hatashinda, kwamba kifo na vumbi havitashinda, lakini kwamba uzao wa mwanamke utaponda kichwa chake. Kwa hivyo kuna tumaini hapa katika laana hii juu ya nyoka na Shetani.

F. Laana juu ya Mwanamke [23:31-45:56]

Kuendelea kwa mwanamke. "Akamwambia yule mwanamke, Nitazidisha sana uchungu wako katika kuzaa, na kwa uchungu utazaa watoto." Sijui hii kwa uzoefu wa kibinafsi, lakini nimeshuhudia. Ilikuwa moja ya mambo nadhifu zaidi maishani mwangu. Nina watoto wanne na mjukuu na nimeshuhudia kuzaliwa kwa watoto wangu wote wanne. Je, kuna maumivu katika kuzaa? Ndiyo. Juu ya mtoto wa mwisho, yule ambaye nimekuambia juu yake, Elliott, ambaye aliingia katika Majini [watoto wachanga]. Wakati Elliott alizaliwa hakuja kwa wakati. Kwa hivyo tuko huko. Niko juu ya kichwa cha mke wangu na unafanya kupumua hivi. Haya ni mambo ya zamani sana sasa. Kwa hivyo ninaanza utaratibu wa kupumua. Muuguzi yuko chini. Ninafikiria, daktari yuko wapi? Daktari hayupo hapa. Muuguzi ananitazama na kusema "hey, wewe ni daktari, sivyo? Ninahitaji msaada hapa chini." Nilisema "Mwanamke, mimi ni daktari lakini sio daktari wa aina hiyo. Ninafanya kupumua. Ninaweza kufanya hivi vizuri sana." Ninaanza kutoa visingizio hivi vyote, ninapata woga sana. Ikiwa ataniuliza nishuke huko nitazimia. Ninafanya mwisho huu hapa, sifanyi mwisho huo hapo.

Anasema, "shuka hapa sasa hivi. Mtoto anakuja ninahitaji msaada sasa hivi." Hakuna daktari. Ng'ombe mtakatifu, sikuzimia. Nilisaidia kumtoa Elliott na labda hilo ndilo linalomkosea. Hii iko kwenye mkanda pia. Samahani Elliott. Lakini kwa kweli nilisaidia kumzaa Elliott mtoto wetu wa nne. Alikuwa sawa. Nusu saa baadaye daktari anakuja akiingia huko na ni kama, "ulikuwa wapi?" Unajua nini kilikuwa mbaya zaidi? Jamaa huyo alinitoza pesa 1200-1500 na nasema subiri kidogo, nilijifungua mtoto, nitakutumia rafiki wa bili. Kwa kweli yeye ni rafiki wa kibinafsi na daktari mzuri lakini alijitokeza kwa kuchelewa kwa nusu saa ilikuwa shida. Unaenda wapi na hii?

Kwa hivyo mke wangu yupo; Mimi ni Mkristo na Biblia inasema "Atakuwa na maumivu wakati wa kuzaa." Kwa hivyo hapa kuna hoja yangu. Ikiwa nitasema, "mke wangu anapaswa kupata maumivu wakati wa kuzaa kwa sababu yeye ni Mkristo na Biblia inasema atakuwa na maumivu wakati wa kuzaa," ni sawa? Huo ni ujinga. Je, tunapigana dhidi ya laana? Ndiyo. Tunampa anesthesia ili kupigana dhidi ya laana. Jamani, tunaenda kufa, tunasema nini? "Mungu alitulaani kufa, kwa hivyo tunapaswa kukata tamaa." Hapana, tunapigana dhidi ya laana. Kwa hivyo, tunapigana dhidi ya laana. Mwanamke atakuwa na maumivu wakati wa kuzaa, unampa anesthesia, unapigana dhidi ya laana? Ndiyo, unafanya. Unapigana dhidi ya laana. Unapigana dhidi ya laana, ndiyo sababu Mungu anapenda Red Sox. Jamani, ukioa hakikisha kuwa uko wakati wa kuzaliwa kwa watoto wenu kwa sababu litakuwa jambo la ajabu zaidi maishani mwako. Ni muhimu sana kwa mke wako pia.

Kwa hivyo kuna maumivu yake na kitu kingine kinatokea hapa na hii ni ngumu sana. Tunapigana dhidi ya laana, na kusikiliza hii. Mwanzo 3.16 inamaanisha nini? Inasema hivi: "tamaa yako itakuwa kwa mume wako, [hii ni sehemu ya laana ya mwanamke] naye atakutawala." Hii ni sehemu ya laana ya mwanamke. "Tamaa ya mwanamke" ni nini? "Mwanamke atamtamani mumewe, lakini atamtawala." Kwa hivyo swali kubwa katika aya hii ngumu sana, ni nini "tamaa ya mwanamke"? Mwanzo 3.16 inamaanisha nini? Sasa kwanza kabisa, atamtamani mumewe kingono na atasema "nyuma, nyuma" na kuweka breki. Nataka tu kusema hiyo sio kweli. Hiyo sio kawaida hufanyika katika ndoa na nina miaka 36 katika ndoa. Je, inamaanisha kuwa atamtamani

mumewe kingono? Hii sio kawaida kile kinachotokea katika ndoa, angalau kutokana na uzoefu wangu. Watu wengine wanapendekeza kwamba hamu yake itakuwa kwa

mumewe, yaani, atatamani kuwa mtiifu kwa mumewe na kwamba atamtawala.

Nimeolewa na mmoja wa wanawake wazuri zaidi ulimwenguni. Yeye ni mtu mkarimu sana, anayejali na mpole; ni hamu yake ya kuwa mtiifu kwa mumewe. Ndio, ni kweli.

Kwa hivyo ninahoji ukweli wa hilo. Ili kuhitimu kutoka Chuo cha Gordon lazima uone

Fiddler juu ya Paa. Usipofanya hivyo, Dk. Wilson anakupiga bunduki hiyo ya hewa

wakati wa kutoka. Lazima uone Fiddler juu ya Paa. Hili ni jambo la Hildebrandt tu na

sihesabu mengi hapa. Kuna sinema ambayo nadhani ni muhimu sana. Ninafundisha

Kigiriki kwa upande pia. Inaitwa "Harusi Yangu Kubwa ya Kigiriki." Ni halali. Nina

rafiki ambaye ni Mgiriki kabisa na alisema sinema hiyo inaielezea kwa "T." Mume

anaingia, "Mume ndiye kichwa cha familia." Na wanawake wawili wako upande. Kwa

bahati mbaya mimi na mke wangu tulikuwa tukiitazama pamoja. Mume anaingia,

"Mume ndiye kichwa cha nyumba." Mke anageuka na ana mwanamke mdogo ambaye

anajaribu kumshauri. Na anasema "Ndio, mpendwa, mume ndiye kichwa cha nyumba."

Kisha anageuka kwa msichana na kusema, "Ndio, mume ndiye kichwa cha nyumba lakini

mke ni shingo na anageuza kichwa popote anapotaka." Ninamtazama mke wangu na

imekwisha naweza kusema nini. Kuna ukweli kwa hilo. Kwa hivyo wazo hili kwamba

itakuwa laana ambayo mwanamke angetamani kuwa mtiifu haifai vizuri pia. Kwa hivyo,

chaguo hili la pili kwa maana ya mwanamke anayetamani mumewe pia labda sio

uwezekano huo. Kulikuwa na mwanamke kutoka Seminari ya Westminster ambaye

aliandika nakala kuhusu maana ya "tamaa ya mwanamke," na aligundua kwa ustadi

kwamba kifungu hicho hicho cha fasihi kilitumiwa katika Mwanzo 4.7. Sasa ninachotaka

kufanya ni kutoa maoni juu ya: jinsi ya kutafsiri vifungu ambavyo ni vigumu? Tamaa ya

mwanamke ni nini? Hii ni kifungu kigumu. Hermeneutics ni jinsi unavyotafsiri

Maandiko. Ikiwa una kifungu kimoja ambacho unajua maana yake, unapaswa kufanya

kazi kutoka kwa inayojulikana hadi haijulikani. Ikiwa hujui kitu ni nini, unapaswa

kuangalia maeneo mengine ambapo inaweza kuwa wazi zaidi, na unaleta wazi kwa chini

ya wazi. Hii ni mbinu. Kwa hivyo aliangalia katika sura ya 4.7, hiyo ni hadithi ya Kaini

na Uwezo. Ni muundo sawa. Mungu anakuja kwa Kaini na kusema hivi, "na ukitenda yaliyo mema Kaini, je, hutakubaliwa? Lakini, usipofanya yaliyo mema, [sasa hii ndio] dhambi inainama mlangoni; [dhambi] inatamani kuwa na wewe [Kaini], lakini lazima utawale juu yake." Je, hiyo ni wazi kabisa? Dhambi imeinama mlangoni kama simba aliye tayari kumla Kaini, lakini lazima aishikilie mahali pake? Je, dhambi inamtawala Kaini? Ndio, alimuua kaka yake. Hii inasema nini kuhusu uhusiano kati ya wanaume na wanawake? "Tamaa yake itakuwa kwa mumewe," kama dhambi inavyotamani kumshinda Kaini, ndivyo mwanamke atamani kumshinda mumewe. Basi mume lazima atawale juu yake. Kwa hivyo ulicho nacho ni kwamba kuna mapambano ya nguvu na migogoro katika ndoa na hii ni sehemu ya laana. Je, unapigana dhidi ya laana au unakubali? Je, unakubali hili tu au unapigana dhidi ya laana. Nataka kujadili jinsi tunavyopigana dhidi ya hili. Je, kutakuwa na mapambano ya madaraka katika ndoa? Nimekuwa karibu kwa muda, na nimeona ndoa zingine nyingi. Binti yangu ameolewa tu wikendi ya Siku ya Wafanyakazi, nilienda Ohio na kisha nikarudi Jumatatu ndiyo sababu nilikuwa nimechoka sana darasani. Binti yangu aliolewa na mvulana ambaye ni wakili, wakili wa Chuo Kikuu cha Chicago. Je, anabishana katika ndoa yake na binti yangu? Je, anatumia hoja za kimantiki kama vile angebishana na kesi mbele ya mahakama? Shida ni binti yangu mkali sana, mkali kuliko baba yake. Je, anabishana naye? Wanaingia kwenye hoja hii inayoongezeka. Anaipiga kwa sababu hataki kupoteza kesi. Ikiwa wewe ni mwanasheria, lazima ujue wakati wa kupumzika. Kwa hivyo anatumia hoja hizi. Lakini shida ni nini, binti yangu hapotezi kamwe. Kwa hivyo anaanzisha hoja. Anaanzisha hoja. Hivi karibuni ninaomba wasiuane. Hajui wakati wa kurudi nyuma. Kwa hivyo wangeenda kweli. Ilikuwa mauaji. Haikuwa mauaji kweli. Hilo ndilo nililokuwa na wasiwasi nalo. Kusema kweli, nimehubiri mahubiri mengi na kwenye harusi za binti yangu mwenyewe. Moja ya mambo muhimu zaidi: unasema "Ninampenda tu, ninamwabudu tu." Baada ya wiki moja ya ndoa hiyo yote imekwenda. Je, kujifunza jinsi ya kupigana katika ndoa ni mojawapo ya mambo muhimu zaidi unayoweza kufanya? Kuna mambo fulani ambayo ni mabaya na machafu ambayo haupaswi kufanya. Kwa hivyo unahitaji kujifunza jinsi ya kutatua migogoro. Unahitaji

kujua wakati wa kurudi nyuma na unahitaji kujua wakati wa kuchaji mbele. Kwa maneno mengine, kuna densi hii unayofanya na unahitaji kujifunza jinsi ya kucheza. Mengi ya hayo yanashughulika na migogoro. Unasema, "Hapana, hapana, hatutakuwa na migogoro, ninampenda sana." Nitakuambia sasa hivi. Kwa kweli hii ni mbaya; lakini niliwaambia watoto wangu. Kuwa na vita naye. Jua jinsi anavyopigana. Unasema hiyo ni mbaya sana, labda ni ushauri mbaya, lakini... Kwa hivyo ninachosema ni kwamba kutakuwa na migogoro katika ndoa.

Hebu tuangalie mahusiano ya kiume na ya katika Biblia. Huu sio mjadala mkubwa, tutasubiri hadi Waamuzi wafanye majadiliano makubwa lakini nataka tu kuyatambulisha hapa. Watu wengine wanasema kwamba mwanamke huyo alipaswa kuwa "msaidizi" wa mwanamume. Kwa hivyo alionekana kama mtiifu au chini kuliko mtu huyo, kama fundi umeme na msaidizi wa fundi umeme. Fundi umeme ndio mpango mkuu. Msaada ni go-fer ambayo inaendesha kupata bisibisi au chochote. Kwa hivyo, Hawa alichukuliwa kuwa msaidizi na alikuwa wa pili kwa mtu huyo kwa sababu ya neno hili "msaidizi." Kwa Kiebrania, ni *Etzer*. Unajua neno hili lakini haujui kuwa unalijua. Nadhani ni nani anayeitwa *Etzer*, kando na Hawa? Fikiria wimbo wa zamani, "Mungu msaada wetu katika enzi zilizopita, tumaini letu kwa miaka ijayo." Hakuna mtu anayejua nyimbo hizi tena. Ni Mungu anayeitwa "msaidizi." Neno linatokana na Ebenezer. *Eben* inamaanisha "jiwe"; *Ezer* inamaanisha "msaada." Inamaanisha "jiwe la msaada." Mungu mwenyewe anajiita mwenyewe *Etzer*, lakini usingesema kwamba alikuwa msaidizi kama jinsi Hawa alivyokuwa msaidizi. Yeye ni msaidizi kwa maana ya mkombozi au yule anayetuokoa. Kwa hivyo, huwezi kutumia ukweli kwamba Hawa yuko hapa chini kwa sababu basi Mungu pia angelazimika kuwa mtiifu, ambayo tunajua yeye sio. Kwa hivyo hoja hiyo haifanyi kazi. Hapa kuna hoja nyingine. Adamu alimwita Hawa na Adamu aliwaita wanyama majina, na kwa hivyo hiyo inaonyesha kwamba yeye ndiye "Mfalme." Kutaja jina kunaonyesha utawala wake juu ya wanyama, na kwa hivyo ana utawala juu yake kwa sababu anamtaja. Lakini katika sura ya kwanza na ya pili, jina la Hawa halijatajwa. Inasema tu kwamba Mungu aliwaumba mwanamume na mwanamke. Jina lake limepewa Adamu lakini jina lake halijatajwa. Jina lake linajitokeza kwa mara ya

kwanza wakati Adamu anaambiwa "Vumbi, vumbi wewe ni na mavumbini utarudi." Mara tu baada ya kuambiwa kwamba atakufa, anamgeukia mkewe wakati huo na kumtaja. "Wewe mwanamke wa kifo, unamlaani mwanamke." Ah, samahani. Je, ndivyo Adamu anavyofanya? Wakati hapa ni muhimu sana, anamtaja mara tu baada ya kupokea laana. Katika sura ya 3.20, "Adamu alimtaja mkewe *Havah*." Nyinyi nyote mnajua *Havah* Tulifanya hivi hapo awali *Lehayim*, kwa maisha. Anamwita "aliye hai," mama wa wote walio hai. Haoni kama laana, lakini badala yake kupitia yeye, yeye ndiye mama wa wote walio hai. Ni kupitia mwanamke huyu kwamba uzao ambao utaponda kichwa cha nyoka utazaliwa. Anamtazama mkewe na kumuona mama wa wote walio hai. Je, anaonyesha utawala wake katika kumtaja au anatambua tabia na hatima yake? Anatambua tabia yake na napenda bora kuliko tabia hapa, hatima yake. Hiyo ni, kupitia yeye, mbegu itakuja ambayo itaponda kichwa cha nyoka. Hiyo ni nzuri kwa sababu anamheshimu kupitia hii, haswa kwani aliambiwa tu "Adamu, umekufa, utarudi kwenye vumbi." Katika Hawa, matumaini yanaonyeshwa kwamba siku moja hii itageuka na anaona hilo kwa mkewe. Ni kifungu kizuri huko.

Kwa hivyo vipi kuhusu maeneo mengine katika Biblia? Katika Agano Jipya, wacha tufanye mistari miwili katika Agano Jipya kisha tutarudi kwenye Agano la Kale. Katika Wagalatia "kwa hivyo sheria iliwekwa jukumu la kutuongoza kwa Kristo." Halafu katika Wagalatia 3.28, katika kanisa la Kristo, "hakuna Myahudi wala Mgiriki (ilikuwa bora kuwa Myahudi katika Agano la Kale kwa sababu walikuwa na ahadi za Mungu, Mataifa walikuwa wageni), sio watumwa wala huru (katika Kristo sisi ni ndugu na dada katika Kristo, iwe tajiri au maskini), mwanamume au mwanamke... ninyi nyote ni mmoja katika Kristo Yesu." Hakuna kidokezo cha mambo haya ya muundo wa nguvu.

Katika Waefeso 5.22 ni aya niliyokua nayo. Baba yangu alifaa mfano wa Uigiriki huko. Mara nyingi ilihubiriwa katika kanisa nililokulia, "Wake watiini waume zenu kama kwa Bwana." Nilifundishwa hilo maisha yangu yote. "Wake mtiini mume wako." Mimi ndiye mume sasa. Haikuenda vizuri sana. Hapana, ukweli ni kwamba ilikwenda vizuri sana, mke wangu alikuwa mtu mtiifu sana. Alinifundisha mambo mengi. Ninajaribu kukufundisha kile alichonifundisha. Hayo ni majadiliano mengine. Kuna

hadithi zingine juu ya hilo. Yeye hakusababisha migogoro. Alikuwa shingo iliyogeza kichwa. Kichwa kilidhani yeye ndiye kichwa lakini kisha shingo ikageza kichwa. Lakini kinachonivutia ni kwamba, kama nilivyojaribu kukufundisha katika darasa hili, unapotafsiri Biblia unatafsiri vipi maana ya maneno? Mukadha. Mukadha huamua maana. Unapokuwa katika Waefeso 5.22, unaweza kupendekeza kwamba 5.21 iko karibu kabisa na mukadha? Kabisa. Inakuwaje nilipokuwa mdogo mara chache nilisikia mahubiri juu ya Waefeso 5.21. Ni aya iliyotangulia. Inasema, "Tiimishana kwa sababu ya kumheshimu Kristo." Je, mke anapaswa kujisalimisha kwa mume? Ndiyo. Inasema hapa kwamba wanapaswa kujisalimisha kwa kila mmoja. Je, mume anapaswa kujinyenyekeza kwa mke wake? Ndiyo. Kwa hivyo swali ni je, mke wangu ananihudumia? Unaona jinsi hiyo ilivyo ya kibinafsi na ya narcissistic? Swali ni badala yake, ninawezaje kumtumikia mke wangu? Swali lake ni: ninawezaje kumtumikia mume wangu?

Swali linapaswa kuwa ninapaswa kumtumikiaje mwenzi wangu? Ni nini hufanyika kwa mapambano ya nguvu basi kwa kuzingatia hii? Unapigana dhidi ya laana kwa kuacha madaraka, sio kwa kunyakua madaraka. Mfano wangu ni nani? Je, kuna mtu yeyote hapa Grace Brethren? Yesu anashuka, "Mimi ni mfalme wa ulimwengu, sujudu na uniabudu. Mimi ndiye Mfalme wa Ulimwengu. Baba na mimi ni kitu kimoja. Nyinyi ni watumishi, mimi ni mfalme wa Ulimwengu." La. Yesu anawavuta wanafunzi na wanaenda kula chakula cha jioni na anasema, "vua viatu vyako." Ikiwa wewe ni Ndugu wa Neema bado wanafanya hivi hadi leo. Basi Yesu anafanya nini? Anaosha miguu yao. Je, mapambano ya madaraka yamekwisha? Huyu hapa mfalme wa ulimwengu akishuka na kuosha miguu ya wanafunzi wake. Mapambano ya nguvu? Hapana, anaacha mamlaka yake, na anakuwa mfalme anapoosha miguu ya wanafunzi. Je, huo ni uongozi? Ilikuwa kwa sababu ya matendo kama haya kwamba wanafunzi walikuwa tayari kwenda nje na kufa kwa ajili ya Kristo. Ninachosema ni kuwa mwangalifu juu ya aya hii hapa. Jihadharini na kunyakua madaraka katika mzozo wa ndoa. Nilipoolewa mara ya kwanza, nilikuwa mtu asiye na usalama sana ambaye mwanzoni alinyakua madaraka, lakini ninachopendekeza ni kuwa kama Kristo na

kujifunza jinsi ya kuiacha. Kwa hivyo nguvu haitokani na migogoro, kinachotokea ni: ninawezaje kumtumikia? Hivyo ndivyo unavyopigana dhidi ya laana? Laana ni kwamba kutakuwa na mapambano haya ya nguvu, kutakuwa na mzozo huu katika ndoa. Suluhisho ni kupigana nayo sio kwa kunyakua nguvu lakini kwa kumtumikia mwingine.

G. Laana juu ya mtu [45:57-52:59]

Sasa hebu tuangalie laana ya mwanadamu. Mwanadamu anapaswa kukabiliwa na laana yake mwenyewe. Je, kazi ni laana? Huko nyuma katika Mwanzo sura ya 3, "Akamwambia Adamu, kwa sababu ulimsikiliza mke wako na kula matunda ya mti niliokuamuru usile, ardhi imelaaniwa kwa sababu yako. Kwa taabu chungu utakula matunda yake siku zote za maisha yako. Itakuzalishea miiba na mbigili, na utakula mimea ya shambani. Kwa jasho la paji la uso wako utakula chakula mpaka urudi ardhini." Je, kazi ni laana? Unasema, "ndio, kazi ni laana." Hapana, rudi nyuma kabla ya anguko, wakati Adamu na Hawa walikuwa katika bustani kabla ya kuwa na jaribu lolote, Adamu alipewa kazi ya kufanya? Je, Adamu alipaswa kutunza bustani na kufanya kazi kwenye bustani? Je, Adamu na Hawa walipaswa kufanya kazi kwenye bustani kabla ya anguko? Ndiyo. Kazi sio laana. Laana ni ubatili wa kazi. Umewahi kufanya kazi kwa kitu, na kisha ukatazama yote yakianguka? Kuna wimbo mzuri wa nchi unaosema, "Fanya hata hivyo." Anasema, "Nitatoka na kuimba wimbo ambao hakuna mtu atakayekumbuka siku inayofuata, lakini ninafanya hata hivyo." Nadhani kuna maisha mengi kama hayo ambapo unapaswa kuifanya hata hivyo. Unaweza kufanya kazi kwa bidii sana kwa kitu na kisha uangalie kikianguka. Ubatili wa kazi; Je, baadhi yenu mnajua ubatili huo? Inasikitisha inapotokea, unapoweka moyo na roho yako katika kitu na basi lazima uangalie ikianguka. Ni ubatili wa kazi ndio shida. Baadhi yenu watu mnauliza, "Nitaifanya nini na maisha yangu?" Ninachotaka kupendekeza ni kwamba upate aina fulani ya ajira - umeona watu wanaofanya kazi kutoka 9 hadi 5 kila siku na wanachukia kazi zao? Hawawezi kusubiri kutoka kazini saa 5. Ni uhuru kwao. Mwishoni mwa wiki, sio lazima nifanye kazi tena, nachukia kazi hiyo. Wanasherehekea kwa sababu wanajua Jumatatu watalazimika kurudi kazini. Je, baadhi ya watu wanaishi maisha hayo? Ndugu yangu ni makamu wa rais huko Buffalo wa mfumo mkubwa wa

treni ya chini ya ardhi, na tulikuwa na majadiliano makubwa kwani sisi sote ni wazee sasa. Tuliangalia nyuma kwenye maisha. Sasa napenda kile ninachofanya hapa Chuo cha Gordon. Ni jambo bora zaidi ninaloweza kufanya maishani mwangu na Mungu ameniita kufanya hivi. Ninaamka kila siku saa 5.00 au 5.30, kufanyia kazi vitu, halafu baada ya darasa hili nitakuwa nikifanya kazi ya kuhariri video hii hadi saa sita usiku ili iweze kuamka kesho asubuhi kwako. Ninapenda kile ninachofanya. Ndugu yangu anasema, "Ninachukia ninachofanya. Siwezi kusubiri kustaafu." Ninachosema ni: inawezekana kwenu watu kupata kitu ambacho mnapenda kufanya? Ndio, kuna muunganiko wa wito wako na shauku yako wakati hii inatokea kuna harambee. Kwa hivyo, ninapendekeza utafute muunganiko wa shauku yako na wito wako na uende kwa hilo.

Kwa hivyo, kazi isiyo na maana ni shida na hiyo inatusumbua sisi sote. Mwanadamu anapambana na vumbi. Kimsingi, sisi sote tutaenda vumbi - kufa. Baadhi yenu mnajua kifo ni nini kwa sababu baadhi yenu mmekuwa na baba na mama kwenda. Ni ngumu kutazama. Miaka michache iliyopita baba yangu alikufa kutokana na saratani, na ilibidi nimsaidie katika mchakato huo wote. Ilikuwa ya kutisha. Wengine wenu mmekuwa na marafiki ambao wameuawa katika ajali za gari... baba, mama, babu na bibi na marafiki ambao wameaga dunia. Je, kifo ni tatizo? Kifo ni tatizo kubwa. Nachukia kifo. Ninachukia kile saratani ilimfanyia baba yangu. Ninaichukia. Lakini ninachotaka kusema ni kwamba wakati Yesu anashuka, anafanya nini? Ni kama Yesu anakuja duniani na kusema, "Ninyi watu, ni shida gani mbaya zaidi?" Tatizo kubwa ni nini? Sio ubatili katika kazi, lakini kifo. Yesu alisema, "Lete shida yako kubwa, na uangalie hili? Nitashinda kifo kwa kufanya nini? Nitashinda kifo kwa kufa. Nitakufa na kisha nitafufuka kutoka kwa wafu." Je, sisi kama Wakristo tuna tumaini zaidi ya kaburi? Je, kifo ni jibu la mwisho? Kifo sio mwisho wa jambo hili. Kwa hivyo sisi kama Wakristo tunamtazama Yesu. Yesu alifufuka kutoka kwa wafu. Yesu anasema kwamba atakaporudi, tunapomwona na tutakuwa kama yeye kwani tutamwona jinsi alivyo. Siku moja hata baba yangu atainuka. Mimi hujiuliza kila wakati anafikiria nini wakati ninafundisha darasa hili. Labda yuko juu huko akicheka. Siku moja Baba yangu atafufuka tena na tutakuwa na Bwana milele. Hiyo ni dhana gani? Hii ni dhana ya

Imanueli ambapo tumerudi katika bustani na Mungu milele na milele. Kwa hivyo Maandiko huanza hivyo na Maandiko yanaishia kwa njia hiyo na sisi kurudi kwa Mungu katika miili yetu, hai kutoka kwa wafu kama Yesu kuishi naye milele na milele. Hiyo ni hadithi nzuri. Hiyo ndiyo bora zaidi. Kifo sio mshindi, Yesu alilipua hiyo. Hii ndio habari njema. Ndio, mwanadamu atajitahidi, sote tutakufa. Nina wakati mdogo kuliko wengi wenu lakini ni sawa.

Tutasonga haraka zaidi sasa. Mwanzo 1-3 inaweka Biblia nzima. Ndiyo maana nimechukua muda mwingi juu yake. Akaunti za uumbaji na bustani huweka Biblia yote, ambayo ni kazi ya Mungu ya ukombozi katika kuturudisha kwake. Umeona hii katika kitabu cha Kutoka. Je, uliona ukombozi huko? Israeli walikuwa watumwa huko Misri na Mungu alifanya nini? Alishuka na kuwaachilia watumwa wake, akawachukua na kuwapa sheria yake. Aliwaweka huru kwenye ardhi yake. Kwa hivyo Mungu anawakomboa watu wake kutoka Misri, na atawakomboa watu wake kutoka utumwani huko Babeli na kuwarudisha. Katika Yesu, ataturudisha kwake. Hatimaye, siku moja itakuwa uso kwa uso milele. Kwa hivyo hapa ndipo jambo zima linasonga. Kwa hivyo Mwanzo 1-3 inaiweka na baada ya hapo una harakati ya ukombozi ya Mungu kuwakomboa watu wake tena na tena. Je, watu wake husema kila wakati, "Oh, sasa Mungu anatukomboa na tutakutumikia milele sasa?" Watu wake wanafanya nini? Anawapa mana, wanafanya nini? Ni kama chakula cha Lane, "Ninaugua hii. Chakula sawa kila wakati." Wengi wetu ambao hatuishi chuo kikuu tunasema hiyo itakuwa nzuri sana kwa sababu usiku wa leo lazima niende nyumbani na kupika kuku na broccoli. Inakuwa ndefu baada ya muda wakati unapaswa kupika na huwezi kupika.

H. Kaini na Abeli [53:00-61:29]

Sasa wacha tuendeleo kwenye hadithi ya Kaini na Uwezo. Hii ni akaunti ya kwanza ya mauaji katika Biblia. Kaini atamuua Abeli. Nani anatoa sadaka ya nyama, Abeli au Kaini? Abeli anatoa sadaka ya nyama. Je, sadaka ya nyama itakuwa pamoja na kumwaga damu? Sadaka ya nyama ni pamoja na kumwaga damu. Ninaposema sadaka ya nafaka, shida ni nini na matoleo ya nafaka? Sizungumzii juu ya Cheerios. Unapozungumza juu ya nafaka katika Mashariki ya Karibu ya kale, kimsingi ni ngano na shayiri. Kwa njia, Je, Kaini hutoa mazao ya ardhi, ngano na shayiri? Ndiyo. Ni ipi iliyokubalika kwa Mungu? Sadaka ya Abeli ilikubalika. Nilipokua, watu walisema sababu ya Abeli kukubalika ni kwa sababu ilikuwa dhabihu ya damu. "Bila kumwaga damu hakuna ondoleo la dhambi." Sadaka ya Abeli ilikubaliwa kwa sababu ilikuwa kumwaga damu na kwa hivyo ilikuwa sadaka inayokubalika. Wakati ya Kaini haikuwa sadaka ya kumwaga damu; kwa hivyo yake haikubaliki. Kaini hakumwaga damu lakini ilikuwa nafaka na nafaka. Lakini ya Kaini haikukataliwa kwa sababu haikuwa sadaka ya damu. Je, hiyo ndiyo sababu halisi kwa nini Mungu alikubali sadaka ya Able na kukataa sadaka ya Kaini? Jibu ni: "Hapana." Je, Mungu aliamuru Israeli kutoa sadaka za nafaka? Ndiyo, alifanya hivyo katika Mambo ya Walawi sura ya 2. Unapoenda kwa Mambo ya Walawi sura ya 2, Mungu anawaamuru Israeli kutoa nafaka zao, matunda ya kwanza ya mavuno yao. Nafaka zilikuwa dhabihu halali kwa Mungu. Shida ya Kaini haikuwa katika nyenzo alizotoa. Je, Kaini alikuwa na moyo mbaya na chuki dhidi ya ndugu yake? Suala lilikuwa moyo wake, sio vitu ambavyo alitoa. Kwa hivyo msipotoshwe kwa sababu Mungu alikuwa amewaambia watoe sadaka za nafaka.

Anasema kwamba Abel alitoa chaguo bora zaidi. Ninataka kupinga hilo kwa sababu linasonga uhalifu kwa sadaka wakati haikuwa katika sadaka yenyewe, lakini ilikuwa moyo wa yule anayeleta sadaka. Katika Maandiko yote hiyo ni zaidi ya uhakika kuliko maelezo ya sadaka. Kwa hivyo, nadhani tunapotoshwa tunapojaribu kuishusha kwa aina ya sadaka. Nadhani hiyo inakosa uhakika. Mungu anasema katika sehemu nyingi, "Natamani rehema na sio dhabihu." Kwa hivyo shida ni wakati mwingine

tunazingatia dhabihu na hatutambui kile anachoomba ni rehema, haki na haki - ndivyo alivyozingatia. Kwa hivyo Mungu anakuja kwa Kaini na kusema "Kaini, ukifanya hivi uko katika hali mbaya." Kaini akamwambia ndugu yake Abeli, "Twende shambani." Walipokuwa shambani, Kaini alimshambulia kaka yake Abeli na kumuua. Bwana akamwambia Kaini, "Ndugu yako Abeli yuko wapi?" "Sijui," alisema. Kisha anatengeneza mstari huu wa classic. Huu ni mstari wa kawaida ambao nyote mnapaswa kujua: "Je, mimi ni mlinzi wa kaka yangu?" Huu ni mstari wa kawaida katika Maandiko. Kaini akamwambia Mungu, "Je, mimi ni mlinzi wa ndugu yangu?" Ni jibu gani alilokuwa akipendekeza kwa Mungu? Kaini alidhani jibu lilikuwa: Hapana, mimi sio mlinzi wa kaka yangu. Hiyo ndio Kaini alikuwa akisisitiza katika swali hili la kejeli. Kaini alidhani jibu la swali hili ni kwamba hakuwa mlinzi wa kaka yake.

Hata hivyo, sisi ni mlinzi wa ndugu yetu kwa kweli? Ndiyo. Kwa hivyo Kaini anamuua kaka yake. Hii inaleta mambo mengi katika suala la ujenzi wa Mwanzo. Je, umewahi kuona hali ya ndugu mzuri/ndugu mbaya katika familia? Je, unapata mambo mengine kama haya yanayoendelea kutoka kwa hali ya ushindani wa ndugu? Je, umewahi kuwa na ushindani kati ya ndugu na dada katika familia? Nilikuwa katika familia yenye watoto watano na nilikuwa mkubwa zaidi. Dada yangu wa mwisho alizaliwa miaka mitano au sita baada yetu wengine. Kwa hivyo baba yangu nilipokua, sijui hata kusema hivi katika utamaduni wako. Baba yangu alikuwa mtu mkali. Ningemwita mtu wa ukanda. Sasa mara tu ninaposema hivyo nyinyi na kulia, "Unyanyasaji, unyanyasaji. Kwa kweli alikupiga kwa mkanda." Tuliita nidhamu hiyo siku hizo, sio unyanyasaji. Je, baba yangu alinipenda? Jibu ni "ndiyo," na ndiyo sababu alifanya hivyo. Alikuwa mkali kwetu. Alikuwa mkali sana na kaka yangu na mimi, lakini wakati dada yangu ambaye alikuwa na pengo la miaka mitano huko, dada yangu, kaka yangu, na mimi tulisimama nyuma na kujiuliza jinsi alivyoepuka kila kitu. Alikuwa amefunga baba yangu kwenye kidole chake kidogo. Je, tulipata wivu? Tunaweza kuona tofauti. Nini kilitokea hapa? Kilichotokea hapa ni kwamba baba yangu alilegea alipokuwa mkubwa. Kwa hivyo asili ya ushindani ambayo unaona hapa pia inaonekana katika Mwanzo. Niambie juu ya ushindani wa ndugu katika Mwanzo. Nipe mfano

wa ushindani wa ndugu katika Mwanzo. Leah na Rachel walikuwa na ushindani mkubwa wa ndugu. Ulisema, Yakobo na Esau. Kuna mtu yeyote aliyepata nyingine. Yusufu na ndugu zake ni mfano mzuri. Mandhari ya ushindani wa ndugu ni mada kubwa inayojirudia katika Mwanzo. Nilipokuwa mtoto, mimi na kaka yangu tulikuwa tukipigana kila wakati. Wakati mmoja alinikasirikia sana, akachukua kisu cha siagi na kunirushia kwa nguvu kadiri alivyoweza. "Ng'ombe mtakatifu, unafanya nini na kisu?" Kwa hivyo nilitupa mikono yangu juu kwa ulinzi na kisu kilitua mkononi mwangu na kukwama kwenye mkono wangu ukining'inia hapo. Sitasahau kamwe hisia ya kuwa na kisu hiki kinachoning'inia nje ya mkono wangu. Ndugu yangu ndiye mtu mkubwa zaidi ulimwenguni. Yeye ni mwendawazimu, lakini yeye ni mzuri. Kwa hivyo baada ya hapo sisi sote tulifikiria mara moja, "Baba anaporudi nyumbani. Hii ni mbaya. Atatuua atakapofika nyumbani." Kwa hivyo, anajaribu kuivuta na hatuwezi kuiondoa. Kwa hivyo, tulienda kwa mama yangu. Kwa nini tulimleta mama yetu ndani yake? Tunapaswa kukabiliana na baba yetu na hiyo ni ugaidi kabisa. Kwa hivyo tulienda kwa mama yangu kujaribu kumpata upande. Hawezi kuiondoa pia. Kwa hivyo, basi nini kinatokea? Ilinibidi kuivuta mwenyewe. Kwa hivyo basi nini kinatokea? Baba yangu anarudi nyumbani, tunasikia gari na tunakimbilia milimani, tukijificha chini ya vitanda vya bunk. Tuko tayari. Baba anarudi nyumbani, na mama yangu anatoka ili kulainisha hii kadri awezavyo. Ghafla, tunasikia baba yangu alianza kupiga kelele. Anaanza kupiga kelele na tunaisikia chini kwenye basement. "Kaini! Kaini! Alijaribu kumuua kaka yake! Sasa mimi na kaka yangu sote ni wazee sasa. Kwa hivyo una wazee hawa wawili wamekaa tu wakicheka kwa sababu tunakumbuka jambo hili na baba yangu. Hii daima imekuwa kifungu maalum sana kwangu. Ninapaswa kusema kwamba kaka yangu ni rafiki yangu mkubwa maishani mwangu. Lakini sipendekezi kutupa visu vya siagi.

I. Laana kwa Kaini [61:18-64:41]

Sasa hebu tujadili laana ya Kaini. Kaini analaaniwa, na nini kinatokea na laana ya Kaini? Laana ya Kaini ni kwamba anapaswa kutangatanga. Anahukumiwa kuwa mzururaji, akienda kutoka mahali hadi mahali kama sehemu ya laana yake. Kaini atakuwa hivyo kwa maisha yake yote - mzururaji, ambayo inamaanisha atakuwa peke

yake kwa maisha yake yote. Kwa hivyo tumerudi kwenye jambo hili la upweke. Je, upweke ni mojawapo ya mambo mabaya zaidi duniani? Ninasema hivi kwa sababu maisha yangu mengi yametumika peke yangu na ni moja wapo ya hisia mbaya zaidi, kuhisi kama uko peke yako katika ulimwengu wote. Ni moja wapo ya mambo ya kukatisha tamaa ambayo nimewahi kupata maishani mwangu. Je, watu wana matatizo katika utamaduni wetu wanapokuwa wazururaji? Je, watu husonga sana katika utamaduni wetu? Unapokuwa mdogo, umetulia sana, lakini unapokuwa mkubwa unaanza kusonga sana. Mimi na mke wangu tulihama mara nane katika miaka minane ya kwanza ya ndoa yetu. Moja ya hatua ilikuwa Israeli, na nyingine ilikuwa kurudi Bristol, Tennessee. Hata hivyo, ninachosema ni kwamba tulihama mara nane na baada ya muda, tulihama na kusonga na kuhamia. Ni vizuri kusafiri, lakini je, umewahi kusafiri sana hivi kwamba umechoka kusafiri kila wakati na unataka tu kwenda nyumbani? Nyumbani ni nini? Mimi na mke wangu tumejitahidi kuelewa nyumba iko wapi kwa ajili yetu sasa. Ni kama mizizi yetu imekatwa. Nyumbani iko wapi? Ni kama mahali ulipo ni nyumbani. Ni hivyo kwa sababu hatuna mizizi. Nataka tu ufikirie juu ya hilo. Sijui nifanye nini kuhusu hili mwenyewe. Una hisia ya nyumbani, hisia ya mahali na mali na unaweka mizizi yako mwenyewe huko chini. Najua utamaduni wetu unahusu kutangatanga, lakini ninachosema ni kuwa mwangalifu juu ya kutangatanga kwa sababu unaweza kuishia kutangatanga maisha yako yote. Kaini alilaaniwa na kutangatanga huku. Kutangatanga ni sawa linapokuja suala la kuchunguza, lakini lazima uwe mwangalifu usipoteze hisia hiyo ya nyumbani, mizizi na hisia ya kuwa mali au hisia ya mahali. Kwa hivyo Kaini anakuwa mzururaji. Katika sura ya 4 inasema, "Kaini akatoka mbele za Bwana." Kwa hivyo unachopata ni Kaini kuhamia kwa nini? Je, anaelekea au mbali na Mungu? Anaondoka kutoka kwa Mungu na kujificha kutoka kwa Mungu. Kwa hivyo, hilo ndilo tatizo la Kaini hapo.

Kwa hivyo hadithi ya Kaini ni ya kusikitisha kama mauaji ya kwanza katika Biblia. Kwa njia, Kaini alisema, "Subiri kidogo, nilimuua ndugu yangu, lakini bado haukutoa Amri Kumi. Haziji hadi Kutoka 20. Sikufanya chochote kibaya. Hukuniambia nisimuue. Sikujua hiyo ilimaanisha nini na kwamba ilikuwa mbaya." Je, Kaini alijua

Sheria ya Mungu iliyoandikwa moyoni mwake? Je, wanadamu wana dhamiri? Ndiyo, Sheria ya Mungu imeandikwa mioyoni mwao (Rum. 2). Alijua ilikuwa mbaya. Lazima ufanye kazi na hiyo kwa suala la ufunuo wa Mungu katika historia.

J. Mafuriko: Wana wa Mungu na Mabinti wa Wanadamu [64:42-68:25]

Hapa kuna nyingine: Mafuriko. Ninataka kutambulisha hii. Una gharika, ambapo wana wa Mungu walioa binti za wanadamu katika Mwanzo 6. Wana wa Mungu walikuwa akina nani? Inasema, "Sasa wakati wanadamu walipoanza kuongezeka kwa idadi duniani, mabinti walizaliwa kwao. Wana wa Mungu waliona binti za wanadamu walikuwa wazuri, na walioa yeyote kati yao waliyemchagua. Mungu akasema, 'Roho yangu haitashindana na mwanadamu milele, kwa kuwa yeye ni mtu wa kufa. Siku zake zitakuwa miaka 120.'" Kwa hivyo anaiwekea kikomo. Baadaye inasema Mungu alihuzunika juu ya wana wa Mungu kuoa binti za watu. Hawa wana wa Mungu na hawa binti za wanadamu ni akina nani? Ninataka kupendekeza suluhisho tatu kwa hili. Ninataka kukuambia kuwa nimefundisha na kuamini kila moja ya haya katika sehemu anuwai maishani mwangu. Kwa hivyo, sina hakika ni nini jibu limehakikishiwa kwa asilimia mia moja. Ninasema "majibu" haya ni suluhisho zinazowezekeana. Kwa nini Mungu alikasirika sana kwa wana hawa wa Mungu kuwaoa binti hawa wa watu? Kwa nini walikuwa na watoto ambao walikuwa Giants au Wanefili? Kwa nini watoto wao walikuwa maalum sana? Kwa njia, watu wengi kila wakati waliruka hii. Hakuna mtu anayeweza kujua watu hawa walikuwa akina nani kwa hakika. Lakini kila mtu anaruka hii, "Dunia ilijaa vurugu kwa sababu yao." Mungu anasema, "Hakika nitaangamiza dunia." Anaharibu dunia sio tu kwa sababu ya Wana wa Mungu, bali pia kwa sababu dunia ilijaa vurugu. Neno la Kiebrania la vurugu ni nini? Sasa unaposema *Hamas*, ni "h" ngumu. Nate anasema anapenda humus. Unapenda *Humus*, lakini ni mbaya huko Amerika. Lakini katika Israeli, unakula vitu halisi. Ni maajabu. Ni kama kula cheesesteak ya Philadelphia nje ya Philadelphia. Sio sawa. Kuna mahali fulani katika Israeli ambayo ina humus bora zaidi ulimwenguni. Jambo lingine unapaswa kula Baklava wakati fulani. Hata hivyo *Hamas*, wacha tuondoke kwenye vitu vya chakula. Kwa nini nyinyi mnajua maana ya neno hilo la Kiebrania? Ni kwa sababu umesikia juu

ya kikundi cha Hamas. Kundi la Israeli leo linaitwa Hamas. Neno hilo linamaanisha nini katika Kiarabu na Kiebrania? Inamaanisha "vurugu." Je, unapata kidokezo kinachoendelea nao? Vurugu ni jambo lao kwa sababu imeingizwa kwa jina lao. Tuna Wana wa Mungu na binti za watu, na hii itachukua muda mrefu kuliko ninavyotaka. Kwa hivyo sitaki kuvunja majadiliano. Ninachotaka ufanye ni kufanya kitabu kizima cha Mwanzo kwa sekunde sitini. Tutafanya Robics za Biblia kwa sekunde sitini na kisha tumemaliza.

Imenakiliwa na Dave Clemmer na Ted Hildebrandt
Hildebrandt-2

Mbaya iliyohaririwa na Ted